

Saunas sinnas.

No Rihgas 5tâ September d. Is-
gahjuschâ neddetâ Rihgas Latweeschu Zahna-
basnizâ ammatneeki, kas taifija leelakas ehr-
geles-luktēs (kohres) pihlarus, usplehse grihdu
un jauneem pihlareem rakkē 6 pehdu dsikku pa-
mattu. Tē useet labbu teefu fabrku! Bet tã kã
libkeem rohku peelee, tee paleek par pihschteem;
tik ween 3 no teem nē. Weens wihrischku un
weens feewischku libkis bij stiprs un isftatti-
jahs tumschi-bruhns, itt kã tee Egipteru libki,
kas wezzu wezzōs laifōs ar dahrgahm smar-
schu-sahlehm itt ihpafchi tã fataifiti, ka ne
warr fatruhdeht, un pehz dauds 1000 gaddeem
wehl tohp atrasti nesapuüfchi, un kō sauzam
par Muhmijehm. Galta un ahda teem diweem
bij zeeti sakaltuse un matti skaidri redsami.
Trefcha bij 15 gaddus wezza meitina, kas gan
arri bij sakaltuse un tumschi-bruhna, bet win-
nas waigs tomehr wehl bij itt labbi pasih-
stams un stahsta, ka isftattijees kã smaidida-
mas meitinas waigs (?). No apgehrbja wairs
ne bij ne sinnas; tiklai galwã balta mizzite,
kas palikke par pihschteem, tã kã pirfku pee-
likke. Baltee ahdas-zimbi bij itt stipri; tãpat
ir ta mella willaina krepp-bante, ar kō mizzite
bij safeeta, un kahda mella willaina bante,
kas ap gurneem bij feeta, wehl ne bij fatrun-
nejufe. Sauschu pulks fastrehje un lohti is-
brihrijahs, bet gahdataji tohs 3 libkus atkal
likke tai paschã basnizã aprakt, kur tee wairak
ne kã 100 gaddus saldã meerã bij dussejuschi.
Lai nu ar teem noteek, itt kã tas Kungs patš
irr fazzijis: „No semmes tu effi nemts un te-
wim atkal buhs palikt par semmi. Jesus
Kristus tawš Pestitajs temi usmohdinahs
pastara deenã.“

—3.

Sinna pahr semmes-darba-skohlahm.

Gruntigi semmes-kohpeji un mehš ar win-
neem semmes-kohpschanu sauzam par ne-isfmet-
lamu labklahschanas-awotu, par wifstipraku
pamattu un stuhra-akmini, us kō wiffu mah-
zitu tautu baggatiba dibbinajahs. Pat
wezzas paganu-tautas to atfinne. No gaddu-
tuhkstoscheem weenigi tiklai kreetna semmes-
kohpschana zehlfuse un stiprinajufe taggadeju
Sineferu semmi, kuras keiseram ihpafchi
likkumi usleek, ilgaddus pascham ar sawu
rohku dsiht pirmu waggu, lai laudis to muh-
scham ne aismirstu un eestattitohs, zil leelã
gohdã turrans semmes-darbs un tee zilweki,
kas to tikfufchi strahda. — Kahdeem nekahdeem
ammatneekem, skohdereem un wehwereem irr
sawu ammatu mahzibas-gaddi, tikween sem-
mes-kohpschana, pateefigs skunstes-ammats,
kō zilweks sawã ihfã muhschã jo gribbedams
pareisi ne warr un ne warr eemahzitees, lihds
schim palikke atstahda muhsu mihtã tehmu-
semme bes kahdas mahzibas. Augsti
zeenihts un mihlehts Keisers tomehr tahdu
tauuumu gribbedams nowehrst un sinnadams,
ka tiklai mahziti un gudri semmes-kohpeji no
saweem tihromeem un lohpeem leelu labbumu
un swehtibu warr panahkt, muhsu deenãs
arweenu jo wairak gahda eegrohsiht un ap-
stiprinahkt gudrus likkumus, skohlas un dauds
zittas leetas, tã ka zaur to winna pawalstnee-
keem no semmakahm kahrtahm atweeglina-
schana un labbums ween gaidams. Weefigs
tehrs ne warr leelaku mihlehtibu saweem meefi-
geem behrneem rahdiht, pahr winnu labklah-
schanu tã ruhpetees un firfnigi darbotees, kã scheh-
ligs Keisers saweem pawalstneekem to darra.
Zeenigs barons un lambar-junkuris
Firks no ta pascha garra waddihts un no-

prafdams, zil lohti waijadfiga arrajeem labba semmes-darba-flohla, 12tä Juhni f. g. tahdu ezehle Kursemmè, Wezz-Swahrdes Krohna-muischâ, kas tam us Keisera pawehleschanu nodohtha us 24 gaddeem.

Taunekteem, kas no arraju-kahrtas schinni flohlâ semmes-fohpschanu gribb mahzitees, wajaga buht eefwehtiteem un wifsmasak 17 gaddus wezzeem. Skohlâ eestahjoht teem ja-usrahda: atwehleschanas-sihme no muischas-waldischanas woi no pagasta-teefas, bakku-dehstischanas-sihme un kristischanas-grahmata. Skohlâ runna Wahzu, Kreewu, Latweeschu un Tsgaunu wallogas. Rakstibt, rehkinahht un lasiht mahza — ja kahds tahs leetas wehl labbi ne prastu — pagasta-flohmeisteris.

Skohlâs-preekschneeks un semmes-darba-flohmeisteris irr wiffai mahzihts un gudrs semmes-fohpejs no Salku-semmes.

Spruhtas audsinahht ar ko lohpus barroht, tà kâ arri paschu lohpu-audseschanu, fohpschanu un barroschanu, un dauds zittas leetas, mahza kahds saprattigs semmes-fohpejs no Galantes, fur, kâ sinnams, laudis ihsti semmes-darba-meisteri.

Gohwis us wifslabbaku wihji kohpt, sweestu un daschadus peena- un krehjuma-seerus taifihht, mahza kahda teizama mohdere no Disteines.

Wezz-Swahredè turrehs Galantes un Disteines gohwju-lohpus, Galantes Gausdaunawis (South-down-Schafe), Effeks- un Torkschibr-zuhkas, lai mahzekki paschi ar sawahm azzim warr redseht un pahrllezinatees, kahda lohpu-flakka wifslabbaki sekmejahs muhsu semmè.

Mahzekkus mahzihs arri pareisi strahdaht ar wiffadeem arkleem, ezzeschahm un zitteem semmes-darba-eerohtscheem, tà kâ us dauds jo sawadahm ne kâ arraju-dsirnawahm malt labbibu un pahlschku-auglus (sirrus ic.), darbotees ar spruhtu greefchamu-, lukkamu- un wehtijamu-maschini, un lohpu-barribu (spruhtas, kartuppekus ic.) wahriht ar uhdena-garraineem

jeb dampu *), — wiffu tà kâ fehohs darbus taggad us to labbaku wihji strahda Galante un Belgia.

So prohjam mahzihs nolaiht uhdene no lauleem un plawahm, bes grahwjeem pa semmes appakschu zaur dedsinatahm mahlatrubehem, jeb dreneereht, linnus istillaht un fwehpschanai pagattawoht pehz Amerikaneeru kunstigas ismehginaschanas, kas to wiffu darra ar uhdena-garraineem un maschinehm.

Par katru mahzekki jeb flohneeku jamakfa zeenigam Wezz-Swahredes kungam katrà pufsgaddâ 20 sudr. rubbuku us preekschu.

Par wiffu to laiku, zil ilgi kahds mahzekkis Wezz-Swahredes flohlâ paleek, apgehrbs un krohna-nodohschanas preeksch ta ja-aggahda winna wezakeem woi pagastam, fur winsch peerakstihhts.

Mahzekki, kas trihs gaddus notulli flohlâ buhdami to taifohs atstahht, pirmak teek pahrlaufschinati un tad ar gramatu (attestati) atlaisti, kurrâ pehz pateesibas teek eerakstihhts, kahda bijuse ta usweschanahs un ko tas jauneklis mahzihees.

Skohlneekem, kas pilnus trihs gaddus tanni flohlâ ne gribb palikt, eestahjoht tas tuhliht japeerahda, un pee tam arri flaidri ja-istritz, ko tee dohma mahzitees, t. i. woi linnus isstrahdaht, dreneereht ic.

Pirmâ gaddâ mahza: 1) Semmi isstrahdaht ar Kursemmes un labbeem Wahzsemmes semmes-darba-eerohtscheem: arkleem, ezzeschahm, rukkeem, sehjameem arkleem ic. un dreneereht. 2) Labbibu kult un wehtihht ar maschinehm. 3) Saknes un kohku-auglus kohpt. 4) Appinuss kohpt.

Dhtrâ gaddâ: 1) Plawu-fohpschanu, wifswairak plawas pluhdinaht, uhdene no tahm nolaiht pa semmes appakschu un wajadfigas weetâs arri isgrahweht. 2) Lohpus audseht, kohpt un barroht ar uhdena-garrainds wahritu barribu. 3) Labbibu malt us dsirnawahm,

*) Stattees „Râ Paleijas Jahnis ic.“ 151 lapp. p.

kartupelus un spruhtas greest ar to lohpus barroht. 4) Bittes kohpt.

Ereschâ gaddâ: 1) Preeksch dreneereschanas taifist ar maschini steegelus un dohbas mahla-truhbes. 2) Ehlas uszelt no akmineem, dedsinateem un nededsinateem steegeleem un no kohka. 3) Linnus isstrahdaht pehz Amerikaneeru wihses. 4) Buhwmeistera, muhrneeka, kalleja, muzzeneeka, jummita, stellmahkara un zittu semmes-kohpejam wajadfigu ammatneku darbus strahdaht. 5) Laukus eedalliht us wairak dalkahm jeb wairak-lauku-faimneekofchanu, ta ka arri lohpu-barribas auglus, kartupelus, spruhtas, linnus, kannepes ic. pareisi feht un kohpt.

Jaunekli no Wahzu kahrtas, kas muishas usnemm walddiht, Wezz-Swahrdes fohlâ semmes-kohpschanu aridsan warr mahzitees, bet scheem katra pufsgaddâ jamalka us preekschu 125 fudr. rubbutu.

Klahtakas sinnas pahf scho fohlâ dabbutamas Wezz-Swahrde pee pascha zeeniga barona Firkas, pee ka arri teem japeeteizahs, kas tanni fohlâ sawus dehlus dohma raidiht.

Kas mahf, tam nahf.

Zitta semmes-darba-fohlâ, kurrâ arrajus, brihwzilwekus un pat Schidus usnemm, eezelta Kreewsemme, Mogilewas gubernia, Gorigorezzes krohna muishâ, kas pahf Dimburgas, Polozkas un Bitebftas pilskateem brauzoht, no Jelgawas kahdu 90 juhdsu tabtu. Schê usnemm jaunektus no 16ta libds 20tam gaddam wezzus, kas pareisi proht lassiht, rakstiht un rehkinaht, pirmu eefahkumu no Kreewu-wallobas-grahmatas (Elementarregeln der russischen Grammatik) un katkismi. Par drehbehm, usturru un fohlâ schê jamalka katra gaddâ 80 fudr. rubbutu. Kas sawu mahzibas-laiku pilnus 4 gaddus schê beiguschî un gohdigi usweddufchees, paleek brihwi no saldatu-kahrtas, galwas-naudas, meefas-strahpes un dabbuto gohda-wahrdu: „augsti mahziti muishas-waldneeki.“

Turpat arri warr semmes-kohpschanu studeereht. Scheem studenteem pehz littumeem wif-fas tahs brihwstibas un walkas, kas daktereem, mahzitajeem ic. Kattrâ studentâ malfa weenâ gaddâ par drehbehm, usturru un fohlâ 125 fudr. rubbutu.

E. D. E.—G.

Mihflu usminneschanas.

- 1) Mehs, kas taggad wehl dshwi effam.
- 2) Ne, jo nakts starpâ.
- 3) Ne weena, jo wif-fas eelezz lehkschus eekschâ.
- 4) Weenu paschu, jo tad tam ne bija wairs tufkscha duhscha.
- 5) Preezi pirksti.
- 6) Pasaules-ehka.
- 7) Rabbagu nuhja; labbi tam, kam ta naw janefs.
- 8) Kluffu zeest.
- 9) To taisnu zilweku affaras.

E. F. S.

• Swehts Pehteris.

(Stahsta dseefma.)

1.

Swehts Pehters, Jesus mahzektis,
 Kam luhgt bij mibla leeta,
 Ar Jahni weendeen nogahjis
 Luhgt Deewu swehtâ weetâ.
 Ka nahze tee no tizzibas,
 To rahdija tahs affaras
 Kas, itt par jauku sibmi,
 Teem spihdeja pa gihmi.

2.

Pee basnizburwim kohschajahm
 Bij senu jau bebdâs mittis,
 No kahdahm drauga rohjinahm
 Tur atneests behdulitis.
 No mahtes meefahm peedfimmis,
 Kâ tibflis un kâ gaubeenis,
 Wiasch luhdse, schebloht winnu,
 Tam peemest dahwanianu.

3.

Schis eeraudhjis Pehteri,
 Kas Deewa nammâ nahze,
 Tam pretti steepis krukkiti,
 Itt gaufschi raudaht sahze.
 Tee diwi tubal apstahjabs
 Tam klahf un Pehters eefauzahs:
 „Deewâ schehligs; kamdeht gaudi?
 Usluhfo muhs! Kam raudi?“

4.
 Tas behduls usstatt scheljoamē,
 Un gaid fo sanemt makkā;
 Bet Dehters, azzis pazeldams
 Us debbesim, tam sakka:
 „Man selts un sudrabs newa wis.
 Ar fo man Deems irr swehtijis,
 No dahwanahm itt kohschu,
 Lew labpraht taggad dohschu.

5.
 Lew Jesus wahrda pawehlu,
 Klaus minnam! Zekkes! Staiga!
 Eij, kalpo tam ar tizzibu
 Preekich Deema swehta waiga!“
 Za fazzijis to patwehre
 Pee rohkas, wianu pazehle;
 Tam raddahs wingras kahjas,
 Uszehlees, teescham stahjabs.

6.
 Tad, gahjis lihds teem basnijā,
 No preeka lehft ne kawe,
 Un, juttees spirktis no auguma
 Tas Deemu tamdehl flawe.
 Dee pulki, kas to pasinne,
 Tam Kungam gohdu nodewe
 Ar brijnum' un ar preeku,
 Kas scheljojs grehzineeku. —p.

Teesas fluddinaschanas.

No Bauksas pilsehtha Kemmerei-teesas tohp zaur scho
 sinnamu darribts, ka tas Sprantscha = tirgus schinni
 gadda tai 16ta Oktober mehnescha deena fahfces.
 Bauksas Kemmerei-teesa, tai 16ta September 1852. 3
 (Nr. 89.) Eltermanns C. W. Klemenh.
 Gramatu weddejs L. Brandenburg.

No Bauksas pagasta teesae tohp zaur scho fluddi-
 nahts, ka tas Bauksas mescha = kunga brankubsis ar
 schenki tai 30ta Oktober un tai 6ta November s. g.
 wairaf = sohlitajam us 3 gaddeem, prohti: no 12ta
 Juhni 1853 us renti taps isdohts. To ruklu-grahmatu,
 Fahda mihsē tas brankubsis ar schenki tohp isdohts,
 warr kotru deenu scheit lassih. Bauksas pagasta teesa,
 tai 11ta September 1852. 2
 (Nr. 74b.) ††† Peeschdetajs Jakob Turke.
 Lust, teesas stihweris.

No Wezz-Abguldes pagasta teesae tohp wissi tee,
 kas dohma kahdas taisnas prassichanas pee ta Wezz-
 Abguldes Breeschu-mahju fainneeka Janne Slawe, par
 kurra niantu parradu dehl konkurse naspreesia, zaur
 scho usajinati, tshetru neddelu starpā no appalsch
 rakstias deenas, un wisswehlat tai 13ta Oktober s. g.,
 ar sawahm prassichanahm scheit peeteiktees, jo pehz
 schi termina neweenu wairs ne peenentz. To buhs webra
 list! Wezz-Abguldes pagasta teesa, tai 10ta Sep-
 tember 1852. 2

(Nr. 54.) ††† Rimmeeku Andreijs, pagasta wezz.
 J. Raphael, teesas stihweris.

No Leelas Seffawas pagasta teesae tohp wissi tee,
 kam kahdas taisnas prassichanas buhtu pee tabs at-
 stahtas mantas ta Leelas Seffawas Lakkaju = mahjās
 nomitruscha kalpa Mikkal Ballohd, zaur scho usajini-
 nati, lihds 2tru Oktober 1852 pee schihs pagasta teesae
 peeteiktees, jo wehlat neweenu wairs ne klausih.
 Masā Seffawā, tai 31mā Juhli 1852.

(L. C.) Peeschdetajs J. Weinberg.
 (Nr. 681.) U. Stoevern, pag. tees. stihw.

3ittas fluddinaschanas.

Dsimtsmuishā Kewelē warrehs no Jurgeem 1853
 diras lohpu-muishes us arrenti dabhuht. Kam pa-
 tischana schihs muishes us arrenti nemt, tee warr
 lihds 15. Oktober s. g. Kewelē muishā peeteiktees. 1

Jaumellis no 15 lihds 17 gaddeem, no
 Latweeschu fabrtas, kam patihf pohdneesa
 ammatu mahjitees, warr klatatas sinnas
 par scho leetu dabhuht Wezzā Swirlantu
 muishā pee
K. Gellner.

Tai 29ta Oktober 1852 taps Wezz-Sehlpils muichā,
 18 werstes nu Zehkabstattes, 11 kiohgi, weena pohr-
 zelschanas weeta un trihs pee Sehlpils peederrigas
 freijas us 23 gaddeem no weetas wairaf-sohlitajem
 us arrenti issohliti. Klatatas sinnas warr muishā
 dabhuht. 2

B r i h w d r i e k e h t.

No juhrmallas-gubernias angitas waldischanas vuffes: Collegienrath v. Braunschweig, Jenfor.
 No. 263.